

ELS CURSOS NATURALISTES DE LA INSTITUCIÓ

PROGRAMA 2010 - 2011

Informació i inscripció

Per formalitzar la inscripció, cal posar-se en contacte, com a mínim, quinze dies abans de l'inici del curs, amb l'entitat indicada per a cada curs.

La ICHN disposa d'una assegurança que cobreix totes les seves activitats; per aquest motiu, en fer la inscripció cal que doneu, també, el número del vostre DNI.

Un cop feta la inscripció, cal fer l'ingrés de la matrícula al compte corrent 2013-0421-50-0200689502 de Caixa Catalunya, a nom de la ICHN, on ha de constar el nom de l'alumne i el codi del curs. El pagament s'haurà de realitzar en el termini màxim de tres dies a comptar de la data d'inscripció. Altrament, la inscripció quedarà anul·lada.

En el cas que una persona vulgui anul·lar la inscripció, només recuperarà el 80 % de l'import, sempre que ho sol·liciti amb una antelació mínima de quinze dies respecte a l'inici del curs.

El nombre de places és limitat i depèn de cada curs. La matrícula es farà per rigorós ordre d'inscripció, d'acord amb la data de l'ingrés. Hi haurà una llista d'espera per cobrir baixes eventuais o anul·lacions de darrera hora.

La Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC) i la ICHN van signar un conveni de col·laboració pel qual els membres de les dues entitats tindran el mateix preu d'inscripció. També tindran aquest mateix preu d'inscripció els socis de les entitats adherides a la ICHN i els socis de la Societat Catalana de Biologia.

Organització i matrícula

El preu de la matrícula dels cursos inclou l'assistència a les sessions teòriques i pràctiques, la documentació i l'assegurança per accident o danys a tercers. **El transport, els àpats i l'allotjament no hi són inclosos.**

La ICHN proposarà un allotjament proper al lloc de celebració de cada curs, de manera que qui vulgui podrà reservar-lo en el moment de fer la inscripció.

Pel que fa al transport, cal que digueu si teniu places lliures al cotxe, si us en cal trobar o si hi aneu amb transport públic per poder planificar els desplaçaments durant el curs.

En funció de les condicions climatològiques cal portar l'equipament adequat (roba d'abric, impermeable, aigua,

protecció solar, etc.). Tractant-se, majoritàriament, de cursos de camp cal portar la roba i el calçat adequats.

Curs 1. La matrícula per als socis de la ICHN és de 38 €, i per a la resta és de 62 €. El curs està limitat a 25 alumnes. **Codi 1/12.**

Curs 2. La matrícula per als socis de la ICHN i del GMC és de 15 €, i per a la resta és de 30 €. El curs està limitat a 25 alumnes. **Codi 2/12.**

Curs 3. La matrícula per als socis de la ICHN és de 38 €, i per a la resta és de 62 €. El curs està limitat a 25 alumnes. **Codi 3/12.**

Curs 4. La matrícula per als socis de la ICHN és de 38 €, i per a la resta és de 62 €. El curs està limitat a 25 alumnes. **Codi 4/12.**

Curs 5. Coorganitzat amb el Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. La matrícula per als socis de la ICHN i per als habitants de la Garrotxa és de 38 €, i per a la resta és de 62 €. El curs està limitat a 25 alumnes. **Codi 5/12.**

Curs 6. La matrícula per als socis de la ICHN és de 38 €, i per a la resta és de 62 €. El curs està limitat a 12 alumnes. **Codi 6/12.**

Curs 7. La matrícula per als socis de la ICHN és de 38 €, i per a la resta és de 62 €. El curs està limitat a 15 alumnes. **Codi 7/12.**

Curs 8. La matrícula per als socis de la ICHN i per als treballadors i els voluntaris del Consorci del Parc de Collserola és de 25 €, i per a la resta és de 36 €. El curs està limitat a 25 alumnes. **Codi 8/12.**

Curs 9. La matrícula per als socis de la ICHN i per als habitants dels municipis de l'àmbit dels Parc és de 38 €, i per a la resta és de 62 €. El curs està limitat a 15 alumnes. **Codi 9/12.**

Curs 10. La matrícula per als socis de la ICHN és de 38 €, i per a la resta és de 62 €. El curs està limitat a 25 alumnes. **Codi 10/12.**

Curs 11. La matrícula per als socis de la ICHN és de 38 €, i per a la resta és de 62 €. El curs està limitat a 25 alumnes. **Codi 11/12.**

Curs 12. Coorganitzat amb el Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici. La matrícula per als socis de la ICHN i per als habitants dels municipis del Parc és de 38 €, i per a la resta és de 62 €. El curs està limitat a 25 alumnes. **Codi 12/12.**

Plans de conservació i de recuperació de flora

Dates

Del 8 al 12 de novembre de 2010

Professorat

CÈSAR BLANCHÉ, MARIA BOSCH i M. CARMEN MARTINELL, Facultat de Farmàcia, UB; LLORENÇ SÁEZ, Facultat de Biociències, UAB; i JORDI LÓPEZ-PUJOL, Institut Botànic de Barcelona.

Programa

Dilluns

Introducció: eines per a la conservació de flora amenaçada; biologia de la conservació; estratègies de conservació; conservació preventiva, integrada i adaptativa; unitats de conservació.

Contingut i estructura dels plans de recuperació.

Dimarts

Mesures *in situ* i *ex situ* que ha d'incorporar un pla de recuperació integrat. Tipologia de plans de recuperació. Models nacionals i internacionals.

Dimecres

Aspectes preliminars: taxonomia; corologia; cartografia (SIG); ecologia; etc.
Demografia. Censos i seguiments demogràfics.
Biologia reproductiva.

Dijous

Genètica de la conservació.
Exemples pràctics de plans de recuperació: plans específics i plans multispecífics i de conservació de l'hàbitat.

Divendres

Debat entre els assistents i el professorat: anàlisi comparada de plans de recuperació i aplicació a la resolució de casos de la flora amenaçada.

Lloc de celebració

De 18 a 21 h, a la Facultat de Biologia, UB (Diagonal, 645; Barcelona)

Informació i preinscripció

Secretaria de la ICHN. Carrer del Carme, 47; 08001 Barcelona. De dilluns a divendres, de 12 a 14 h.
Tel.: 933 248 582; a/e: ichn@iec.cat.

Hi col·laboren:

Coorganitzen:

Organitza:

Carrer del Carme, 47
08001 Barcelona
Telèfon 933 248 582
Fax 932 701 180
A/e: ichn@iec.cat
Al: <http://ichn.iec.cat>

La radioactivitat i els minerals radioactius

Dates
22, 24 i 30 de novembre de 2010

Professorat
CARLES DIEZ, Enginyer Químic i membre del Grup Mineralògic Català.

Programa
Dilluns 22 de novembre, sala Nicolau d'Oliver
Radioactivitat natural i artificial. L'àtom: tipus de radiació, característiques i propietats. Detecció mitjançant comptador Geiger. Elements, isòtops i radionúclids. Vida mitjana. Radiacions ionitzants i interacció amb la matèria. Efectes de la radiació ionitzant.

Dimecres 24 de novembre, sala Pi i Sunyer
Detecció mitjançant el comptador Geiger: principi de funcionament del comptador Geiger; abast de cada radiació (alfa, beta, gamma) des de la font al detector; filtres per a cadascuna de les radiacions; disminució de l'activitat en augmentar distància; desviació de les radiacions per camp magnètic; l'error en el mesurament segons el nombre de lectures.

Medició de la radiació: unitats utilitzades en la medició de les radiacions i les seves equivalències.

Dimarts 30 de novembre, sala Pi i Sunyer
Jaciments d'urani i tori: geoquímica i gènesis mineral. Minerals d'urani i tori: característiques i classes. Determinació de l'edat dels minerals d'urani. Reactors nuclears naturals.

Precaucions en la manipulació i conservació de minerals radioactius.

Cal que porteu
Es poden portar minerals que cregueu radioactius.

Lloc de celebració
De 19.30 a 21 h, a l'Institut d'Estudis Catalans (c. del Carme, 47; Barcelona).

Informació i preinscripció
Secretaria de la ICHN. Carrer del Carme, 47; 08001 Barcelona. De dilluns a divendres, de 12 a 14 h.
Tel.: 933 248 582; a/e: ichn@iec.cat.

La restauració d'aiguamolls litorals. El cas del Baix Ter

Dates
29 i 30 de gener de 2011

Professorat
XAVIER QUINTANA, Càtedra d'Ecosistemes Litorals Mediterranis, UdG.

Programa
Dissabte
9.30 - 10 h. Presentació
10 - 12 h. Els Aiguamolls del Baix Ter. Descripció de l'espai. Funcionament ecològic, problemàtica ambiental i actuacions de restauració.
12 - 12.15 h. Pausa
12.15 - 17.30 h. Primera visita de camp per observar l'espai i les actuacions realitzades. Dinar de camp.

Diumenge
9.30 - 12.30 h. Segona Visita de camp per observar l'espai i les actuacions realitzades
12.30 - 12.45 h. Pausa
12.45 - 14 h. Sessió de debat i discussió dels resultats obtinguts. Conclusions.

Cal que porteu
Portar dinar de camp per dissabte. Roba adient per a les sortides de camp (botes, roba d'abric, binocles si se'n disposa, etc.)

Lloc de trobada
A les 9.30 h, al Museu de la Mediterrània (c. d'Ullà, 31, 17257 Torroella de Montgrí).

Informació i preinscripció
Secretaria de la ICHN. Carrer del Carme, 47; 08001 Barcelona. De dilluns a divendres, de 12 a 14 h.
Tel.: 933 248 582; a/e: ichn@iec.cat.

Introducció a la modelització espacial de la biodiversitat

Dates
17 i 18 de febrer de 2011

Professorat
LLUÍS BROTONS, MIQUEL DE CÀCERES, NÚRIA ROURE, DANI VILLERO, MAGDA PLA, CTFC.

Programa
Dijous
10 - 14 h. Introducció teòrica als models de biodiversitat (I): introducció general a la modelització de l'hàbitat i a la cartografia de la biodiversitat; introducció als diferents mètodes de modelització; informació primària sobre la biodiversitat; fonts de dades existents a l'actualitat.

14 - 15.30 Dinar
15.30 - 18 h. Introducció teòrica als models de biodiversitat (II): variables ambientals per a la realització dels models; fonts de dades geogràfiques existents en l'actualitat; validació dels models.

18 - 20 h. Aplicacions de la modelització de la biodiversitat en la gestió del territori.

Divendres
9 - 11.30 h. Qualitat de les dades sobre la biodiversitat. Cas 1: mètodes per a millorar la georeferenciació. Cas 2: mètodes per a controlar i millorar el biaix de les dades.

11.30 - 13.30 h. Selecció del millor mètode de modelització. Cas 1: a priori, selecció del millor mètode en funció dels objectius i les dades de partida. Cas 2: a posteriori, selecció del millor model en funció dels resultats de la validació.

13.30 - 15 h. Dinar
15 - 19.30 h. Introducció a la modelització dinàmica. Cas 1: incorporació d'informació sobre dinàmica paisatgística. Cas 2: models d'expansió d'espècies invasores. Cas 3: models de canvi climàtic.

Lloc de celebració
A les 10 h, al Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (ctra. de Sant Llorenç, km 2, Solsona).

Informació i preinscripció
Secretaria de la ICHN. Carrer del Carme, 47; 08001 Barcelona. De dilluns a divendres, de 12 a 14 h.
Tel.: 933 248 582; a/e: ichn@iec.cat.

Eines moleculars per a l'estudi de la diversitat biològica

Dates

26 i 27 de febrer de 2011

Professorat

MIQUEL ARNEDO, Institut de Recerca de la Biodiversitat i Departament de Biologia Animal, UB;
SALVADOR CARRANZA, Insitut de Biologia Evolutiva, CSIC-UPF.

Programa

Dissabte

9.30 h. Presentació del curs.

10 - 11h. Introducció: què és l'ADN?

11 - 14 h. Com mostrejar la diversitat per l'anàlisi molecular (possibilitat de sortir al camp).

14 - 15 h. Dinar.

15 - 18 h. Tècniques per a l'obtenció i manipulació de l'ADN.

18 - 20 h. Tractament i anàlisi de dades moleculars.

Diumenge

9 - 14.30 h. Presentació i discussió d'aplicacions de les tècniques moleculars a estudis de diversitat en casos reals.

Cal que porteu

Indumentària per sortir al camp si les condicions meteorològiques ho permeten. Si algú en disposa pot portar portàtil.

Lloc de trobada

A les 9.30 h, a Can Jordà (Santa Pau). Seu del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa.

Informació i preinscripció

Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa.
Can Jordà; 17811 Santa Pau (la Garrotxa). De dilluns a divendres, de 9 a 14 h. Demaneu per Eva Calm. Tel.: 972 264 666; fax: 972 265 567; a/e: eva.calm@gencat.cat.

Iniciació a la fotografia digital de la natura: fauna, paisatge i macro

Dates

2 i 3 d'abril de 2011

Professorat

ALBERT MASÓ, biòleg i fotògraf de natura.

Programa

Dissabte

10 - 12 h. Nocions bàsiques. Cambres i objectius útils. Elements necessaris del cos SLR de 35 mm. Elecció de l'equip adequat. Lents d'alta nitidesa i poder de resolució. Finor de gra i emulsions idònies en cada cas.

12 - 14 h. La fotografia macro. Concepte i procediments. Bases òptiques. La ràtio i la profunditat de camp. Elements i accessoris. Taules i fórmules útils. Tècniques d'estudi i sistemes d'il·luminació. La macro de camp. Estris especials.

16 - 18 h. La tècnica de paisatge. La llum natural. Gran angulars i para-sols. Trípodas, ròtules i accessoris. Filtres. Composició de la imatge.

18 - 20 h. La fotografia de fauna. Càmeres informatitzades i objectius estabilitzadors d'imatge. Teleobjectius i teleconvertidors. Tècniques d'apropament als animals. Fotografia de seguiment i d'aguait. Procediments especials.

Diumenge

10 - 17 h. Sortida al camp. S'utilitzaran els objectius i estris de les diferents tècniques i es posaran en pràctica els procediments que s'han explicat durant el curs.

Cal que porteu

És interessant (però no imprescindible) portar càmera i alguns objectius.

Lloc de trobada

A les 10 h, a La Porta del Delta. Centre d'Informació i Promoció del delta del Llobregat (av. Verge de Montserrat, 77; El Prat de Llobregat).

Informació i preinscripció

Secretaria de la ICHN. Carrer del Carme, 47; 08001 Barcelona. De dilluns a divendres, de 12 a 14 h. Tel.: 933 248 582; a/e: ichn@jec.cat.

Fotografia de fauna amb control remot

Dates

7 i 8 de maig de 2011

Professorat

JORDI BAS, fotògraf.

Programa

Dissabte

10.30 - 14 h. Conceptes teòrics generals: Abans de començar; serveix la meua càmera?; requeriments imprescindibles i desitjables en una càmera per fotografia remota; com preveure l'enquadrament i la fotometria?; ús del flaix. Disparant a distància: disparadors electrònics per cable. Com podem allargar un cable "comercial"?; disparadors per ràdio-control; disparadors amb vídeo incorporat; casos pràctics.

Quan les fotos es fan soles ...; estris de trampeig documental (per recerca); trampeig fotogràfic: trampes de pressió, barreres d'IR, detectors de moviment, fotografia d'alta velocitat (nocions bàsiques); casos pràctics.

14 - 16.30 h. Dinar a Montsonís

16.30 a 20 h. Sortida pràctica.

A la nit es deixarà un sistema de trampeig fotogràfic per detectar i fotografiar animals nocturns.

21 h. Sopar a Montsonís

Sobretaula amb comentaris del què s'ha vist i preparació de les activitats del matí següent.

Diumenge

7 - 13.30 h. Sortida pràctica.

14 h. Dinar a Montsonís

Cal que porteu

Si se'n té, equip fotogràfic i accessoris de control remot (disparadors, barreres amb cèl·lules d'infraroig, estris de trampeig fotogràfic...).

Lloc de trobada

A les 10 h, a "La botiga" de Montsonís (la Noguera).

Informació i preinscripció

Secretaria de la ICHN. Carrer del Carme, 47; 08001 Barcelona. De dilluns a divendres, de 12 a 14 h. Tel.: 933 248 582; a/e: ichn@jec.cat.

Geologia del Paleozoic de la serra de Collserola

Dates

14 de maig de 2011

Professorat

GEMMA ALIAS LÓPEZ, Facultat de Geologia, UB.

Programa

Dissabte

9.30 - 11-30 h. Introducció teòrica: explicació sobre la sèrie estratigràfica dels materials paleozoics de la serra de Collserola i els ambients de deposició on s'han format. L'orogènia Herciniana i els esdeveniments tectònics, metamòrfics i magmàtics que han donat lloc a les roques que afloren i coneixem actualment.

11.30 - 17.30 h. Treball de camp: itinerari en què s'identificaran les principals roques formades per metamorfisme regional i de contacte, les principals estructures tectòniques relacionades amb l'orogènia herciniana i els principals tipus de roques ígnies. Visió de la geomorfologia de la serra i el pla de Barcelona.

Cal que porteu

Lupa (si en teniu), esmorzar, dinar i aigua.

Lloc de trobada

A les 9.30 h, al Centre d'Informació del Parc de Collserola. Carrer de l'Església, 92 Vallvidrera-Barcelona (Accés: Estació del Baixador de Vallvidrera, FGC).

Informació i preinscripció

Secretaria de la ICHN. Carrer del Carme, 47; 08001 Barcelona. De dilluns a divendres, de 12 a 14 h. Tel.: 933 248 582; a/e: ichn@jec.cat.

Aproximació a la flora i la vegetació de la serra de Montsant

Dates

21 i 22 de maig de 2011

Professorat

ROGER PASCUAL, biòleg.

Programa

Dissabte

9 - 10 h. Presentació. Marc geogràfic i aproximació al paisatge de Montsant

10 - 10.30 h. Pausa

10.30 - 12.30 h. Les comunitats vegetals de la serra de Montsant

12.30 - 14 h. Flora d'interès

14 - 15.30 h. Dinar

16 - 19 h. Visites de camp. Albarca (comunitats dels terrers margosos; roureda de roure valencià; matollars xeroacàntics). Venta del Pubill (bosc de ribera). Cartoixa d'Escaladei (brolla d'estepa de muntanya).

20.30 - 22 h. Sopar lliure.

Diumenge

8 - 16.30 h. Itinerari (a peu) per la serra de Montsant (brolles calcícoles, matollars de coscoll, vegetació rupícola, brolles culminants, comunitats ruderals de muntanya, boscos mixts submediterranis, teixedes). Dinar de camp.

Cal que porteu

Es recomana dur prismàtics, càmera fotogràfica i altres estris que els participants considerin adients per a les observacions de camp.

Lloc de trobada

A les 9 h, al Parc Natural de la Serra de Montsant (plaça de la Bassa, 1; la Morera de Montsant)

Informació i preinscripció

Secretaria de la ICHN. Carrer del Carme, 47; 08001 Barcelona. De dilluns a divendres, de 12 a 14 h. Tel.: 933 248 582; a/e: ichn@jec.cat.

Biologia, diversitat i conservació dels peixos continentals als Països Catalans

Dates

4 i 5 de juny de 2011

Professorat

LLUÍS BENEJAM, Centre d'Estudis de Biologia de la Conservació Aquàtica i Terrestre (CEBCAT-La Balca); ADOLF DE SOSTOA, Facultat de Biologia, UB; EMILI GARCÍA-BERTHOU, UdG.

Programa

Dissabte

9.45 h. Presentació del curs

10 - 11.30 h. Biologia i diversitat dels peixos continentals als Països Catalans, a càrrec d'Adolf de Sostoa

11.30 - 12.15 h. Problemàtiques de conservació, a càrrec de Lluís Benejam

12.15 h. Descans

12.30 - 14 h. La problemàtica de les espècies invasores, a càrrec d'Emili García-Berthou

14 h. Dinar

15.30 - 16.30 h. Els peixos com a indicadors de l'estat ecològic, a càrrec de Lluís Benejam

16.30 - 19 h. Casos d'estudi, a càrrec de Lluís Benejam.

Diumenge

9 - 16.30 h. Sortida pràctica per utilitzar diferents tècniques de captura: pesca elèctrica, nanses, tresmall... i identificació d'espècies, a càrrec de Lluís Benejam.

Cal que porteu

El dia de treball de camp portar botes altes per entrar al riu.

Lloc de trobada

A les 9.30 h, a la Rectoria Vella de Sant Celoni (Parc Rectoria Vella s/n. 08470 Sant Celoni).

Informació i preinscripció

Secretaria de la ICHN. Carrer del Carme, 47; 08001 Barcelona. De dilluns a divendres, de 12 a 14 h. Tel.: 933 248 582; a/e: ichn@jec.cat.

Introducció al coneixement dels odonats de Catalunya

Dates

18 i 19 de juny de 2011

Professorat

PERE LUQUE, biòleg del Museu Comarcal del Montsià i membre d'Oxygastra (Grup d'Estudi dels Odonats de Catalunya-ICHN)

Programa

Dissabte

10 h. Presentació del curs

10.30 - 11.30 h. Introducció al coneixement dels odonats (ecologia, etologia i característiques generals del grup).

11.30 - 12.00 h. Metodologia d'estudi dels odonats

12.00 - 12.15 h. Pausa

12.15 - 13.15 h. Els odonats de Catalunya.

13.15 - 14 h. Introducció a la fotografia d'odonats

14 - 16 h. Dinar

16 - 19 h. Taller pràctic d'identificació d'odonats (Delta de l'Ebre).

Diumenge

9 - 18 h. Sortida de camp per observar la biodiversitat d'odonats de les Terres de l'Ebre. Dinar de camp.

Cal que porteu

Binocles, càmera fotogràfica, roba de camp, calçat i roba per poder entrar dins l'aigua (es pot travessar petits rius, zones humides, etc.), gorra i repel·lent d'insectes. Menjar i aigua per al dinar de camp de diumenge.

Lloc de trobada

A les 10 h, al Museu Comarcal del Montsià (carrer del Gran Capità, 24; Amposta 43870).

Informació i preinscripció

Secretaria de la ICHN. Carrer del Carme, 47; 08001 Barcelona. De dilluns a divendres, de 12 a 14 h. Tel.: 933 248 582; a/e: ichn@jec.cat.

Muixirecs: ciència i mite. Importància quiropterològica del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici

Dates

2 i 3 de juliol de 2011

Professorat

JORDI SERRA-COBO, director del Centre de Recerca en Infeccions Víriques en Animals Salvatges, Conselleria Salut i Consum, Illes Balears.

Programa

Dissabte

10 - 14 h. Sessió teòrica: introducció al món dels muixirecs (ecologia, evolució i adaptacions, biologia, ...). Mètodes i tècniques per a l'estudi del paisatge del passat.

14 - 17 h. Dinar

17 - 20 h. Sessió teòrica: mesures de conservació; els muixirecs en la cultura popular; els muixirecs i les malalties emergents.

20 - 23 h. Sortida de camp a l'embassament de Baserca. Observació de muixirecs i enregistraments d'ultrasons.

Diumenge

9 - 12 h. Treball pràctic d'anàlisi d'ultrasons.

12 - 14 h. Visita a l'església de Sant Joan per observar una colònia de quíropters.

Cal que porteu

Roba d'abric, botes de muntanya i càmera fotogràfica.

Lloc de trobada

A les 10 h, al Centre d'informació de Senet (carrer del Port, 10; 25553 Senet, Alta Ribagorça).

Informació i preinscripció

Casa del Parc Nacional. Carrer de les Graieres, 2; 25528 Boí. Demaneu per Josep Maria Rispa. Tel.: 973 696 189; Fax: 973 696 154; a/e: jrispa@gencat.cat; o bé per Maria Farré. Tel.: 973 698 232; Fax: 973 698 229; a/e: maria.farre@gencat.cat.